

Ο ΑΓΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΙ Η ΠΡΕΒΕΖΑ

Οί πρόγονοί μας ιδρύοντας τίς πόλεις τους έκτιζαν σέ περίοπτη θέση, συνήθως στό κέντρο τῆς πόλης, τόν Ναό. Καί μέ τήν λειτουργία του καί τίς εορτές του ἔκανε τήν συγκατοίκηση τῶν ἀνθρώπων σχέση καί κοινωνία ἀγάπης μεταξύ τους καί μέ τόν Θεό.

Ἀλοίμονο ἂν ἡ συγκατοίκηση καί συμβίωση σέ ἕνα κοινωνικό σύνολο μικρῆς ἢ μεγάλης πόλης ἢ χωριοῦ ἔχει λόγο ὑπαρξης μόνο τό κοινό ὑλικό συμφέρον. Ἀλοίμονο ἂν σέ ἕνα κοινωνικό σύνολο καταντοῦν οἱ ἄνθρωποι παράλληλες μοναξιές, πού δέν συναντῶνται οὔτε... στό ἄπειρο!

Οἱ Χριστιανοί γνωρίζοντας ὅτι πηγή γνήσιας κοινωνίας καί ἀγάπης, πού γεμίζει τήν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου καί δίνει νόημα καί περιεχόμενο στήν ζωή του, εἶναι ἡ Θεία Λειτουργία καί ἡ αἰσθητή καί ἐμπειρική σχέση καί κοινωνία μέ τόν Χριστό διά τῆς μετοχῆς στήν Θεία Κοινωνία, ὀργάνωσαν τίς πόλεις καί τά χωριά τους γύρω ἀπό τίς ἐκκλησίες.

Τήν κεντρική ἐκκλησία τοῦ τόπου τους τήν ἀφιέρωναν στόν Ἅγιο Προστάτη καί Πολιοῦχο τους, πού τόν τιμοῦσαν ιδιαίτερα. Τόν ἐπικαλοῦνταν μέ θέρη, ἐμπιστοσύνη καί ἐλπίδα. Καί ὅλα αὐτά συνήθως ἐνισχύονταν καί ἀναθερμαίνονταν μέ τήν θαυμαστή παρέμβαση τοῦ Πολιοῦχου τους καί τήν λύτρωσή τους ἀπό κάποιο μεγάλο κακό εἴτε ἐπιδρομῆς ἐχθρῶν εἴτε θανατηφόρου ἐπιδημικῆς ἀσθένειας εἴτε ἄλλης φυσικῆς αἰτίας, π.χ. τῆς μάστιγος τῶν ἀκρίδων.

Ἡ εὐλάβεια καί ιδιαίτερη τιμή τῆς Πρέβεζας στόν ἅγιο Χαράλαμπο συνδέεται μέ

τήν θαυμαστή καί συγκινητική παρέμβαση τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους γιά τήν λύτρωση τῆς πόλης ἀπό τήν θανατηφόρο μεταδοτική πανοῦκλα, πού λυμαινόταν τήν περιοχή τό 1816.

Εἶναι παραστατική ἡ ἀναφορά στά γεγνημένα, ὅπως τά καταγράφει ὁ τότε ἐφημέριος τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους στό Μηναιο τοῦ Φεβρουαρίου, τό Λειτουργικό βιβλίο, πού χρησιμοποιοῦσαν τότε στίς ἀκολουθίες.

Γράφει χαρακτηριστικά μεταξύ ἄλλων: «... ὅπου πρό μικροῦ ἔθαλε ἡ ζωή... εἰς οἰκίας, καταστήματα, ἐργαστήρια, δρόμους... τώρα τό πένθος, τό σκότος, ἡ ἀνατριχιαστική σιγή...».

Συμπαραστάτης τῶν ταλαιπωρουμένων καί ὑπό τήν καθημερινή ἀπειλή τοῦ θανάτου εὐρισκομένων χριστιανῶν, ἦλθε στήν Πρέβεζα, μέ ἐντολή τοῦ Μητροπολίτου Πορφυρίου, ὁ Πρωτοσύγκελλος Ἰωσήφ, ὁ μετέπειτα γνωστός ἐπίσκοπος Ρωγῶν καί ἔθνομάρτυς στό Μεσολόγγι.

Μέ δική του πρωτοβουλία, ἔγινε πάνδημη Λειτουργία καί στή συνέχεια Λιτάνευση τῆς εἰκόνας τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους, μέ τόν λαό νά ἀκολουθεῖ σύσσωμος καί νά ἰκετεύει μέ τό «Κύριε ἐλέησον» καί «Ἄγιε Χαράλαμπε, βοήθησέ μας».

Μνημονεύει ὁ τότε ἐφημέριος, στήν περιγραφή πού κάνει, ὅτι ἔβλεπαν οἱ χριστιανοί ἕνα ἄγνωστο Γέροντα ἱερέα νά προπορεύεται στήν Λιτανεία καί νά χάνεται ξαφνικά ὅταν ἐπέστρεψε ἡ Λιτανεία καί πλησίαζε τήν πόρτα τῆς Ἐκκλησίας.

Καί καταλήγει ὁ ἐφημέριος: «... μετά τήν ἐμφάνιση καί ἐξαφάνιση τοῦ Ἁγίου Χαραλά-

«ΕΞΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΜΑΣ»

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος λέγει: «Ὅταν δεῖς ὅτι συμπληρώθηκε ἕνας ἀκόμα χρόνος στή ζωή σου, εὐχαρίστησε τόν Δεσπότη Χριστό, φέρε σέ κατάνυξη τήν καρδιά σου... πές στόν ἑαυτό σου: οἱ μέρες τρέχουν καί φεύγουν, τά χρόνια συμπληρώνονται, προχωρήσαμε πολύ στό δρόμο τῆς ζωῆς. Ἄραγε τί καλό ἔχουμε κάνει; Μήπως τυχόν φύγουμε ἀπό αὐτή τή ζωή ἄδειοι καί ἔρημοι ἀπό κάθε ἀρετή!» (P.G. 48, 956).

«Πέρασε ὁ θερισμός, τελείωσε τό καλοκαίρι καί ἐμεῖς δέ σωθήκαμε...», ἐξαγγέλλεται στόν Θρῆνο τοῦ Προφήτη Ἱερεμία. Νά εἴμαστε, λοιπόν, σέ ἐγρήγορη, γιά νά μήν πραγματοποιηθοῦν καί σέ μᾶς τά ἀλληγορικά μὲν, ἀλλά προφητικά αὐτά λόγια. Γιατί, ὁ χρόνος ὅταν χαθεῖ, χάνεται γιά πάντα!

Βρισκόμαστε ἤδη στίς ἀρχές τῆς νέας χρονιάς καί ἡ σκέψη ὄλων μας πρέπει νά περιστρέφεται γύρω ἀπό τήν ἀξιοποίηση τοῦ χρόνου. Ὁλος ὁ χρόνος θά σοῦ πάει καλά, ὄχι ἂν ξενύχτισες καί ἤπιες τήν παραμονή τῆς Πρωτοχρονιάς, ἀλλά ἂν αὐτή τήν ἡμέρα καί ὅλες τίς ἄλλες ζεῖς, ὅπως θέλει ὁ Θεός.

Ὁ προφήτης καί βασιλιάς Δαυίδ λέει: «Ἐάν ὁ Κύριος δέν οἰκοδομήσει τήν οἰκία, μάταια ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦντες· ἔάν ὁ Κύριος δέν φυλάξει τήν πόλη, μάταια ἀγρυπνεῖ ὁ φύλακάς της» (Ψαλμ. 126, 1). Οἰκία καί πόλη εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. Ματαιοπονεῖ, λοιπόν, ὅποιος δέν βάζει θεμέλιο τῆς ζωῆς του τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ ἢ ἀδιαφορεῖ γιά τήν προστασία Του.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος τό τονίζει: «Προσέχετε, λοιπόν, πῶς ζεῖτε· μή ζεῖτε ὡς ἀσύνετοι, ἀλλά ὡς σοφοί. “Ἐξαγοραζόμενοι τόν καιρόν”, δηλαδή, χρησιμοποιώντας σωστά τόν χρόνο σας, γιατί ζοῦμε σέ πονηροῦς καιροῦς» (Ἐφεσ. 5, 15).

Στό κατά Λουκᾶν Εὐαγγέλιο (κεφ. 13, 6-9) ἀναφέρεται ἡ διδακτικότετη παραβολή τῆς ἄκαρπης συκιάς: Ἕνας κτηματίας εἶχε ἕνα ἀμπέλι καί τό ἀνέθεσε σέ κάποιον ἀμπελουργό. Στήν ἄκρη τοῦ χωραφιοῦ εἶχε μιά συκιά. Κάποτε ὁ κτηματίας ἐπισκέφθηκε τή συκιά καί εἶδε ὅτι δέν εἶχε καρπό. Γι’ αὐτό καί διέταξε νά τήν ξερριζώσουν καί νά τήν κάψουν. Ὁ ἀμπελουργός ὅμως ζήτησε μιά παράταση χρόνου: «ἄφησέ την καί αὐτή τήν χρονιά, νά τήν περιποιηθῶ. Ἄν καί πάλι δέν δώσει καρπό, τότε τήν κόβεις». Ἡ μεσολαβητική του παράκληση εἶναι ἀποκαλυπτική καί διαφωτιστική. Μᾶς βοηθεῖ νά ἐννοήσουμε τήν ἀξία καί τόν προορισμό τοῦ νέου ἔτους. Γιατί συκιά εἶναι ὁ κάθε ἄνθρωπος. Καρπός τᾶ καλά, κατά Θεόν, ἔργα. Ὁ Θεός, λοιπόν, ἀφήνει τήν ψυχὴ μας ἄλλη μιά χρονιά, ἀναμένοντας κάποια καρποφορία. Μᾶς δίνει μιά παράταση. Ἔχουμε ἐλλείψεις, ἐλαττώματα, ἀδυναμίες, ἁμαρτίες. Πόσα χρόνια ἀριθμεῖ ὁ καθένας μας; Καί πῶς τᾶ διαθέσαμε; Γιά τίς ἐργασίες μας καί τίς ἀνάγκες μας καί γιά ἄλλα πολλά. Ἀλλά τί κάναμε γιά νά γίνουμε ὅπως μᾶς θέλει ὁ Θεός, εἰκόνες Του; «Κύριε, παράτεινε τό ἔλεός σου (τήν φιλανθρωπία σου), σέ αὐτούς πού σέ γνωρίζουν».

Ἀρχιμ. Ι. Ν.

μπους στήν Λιτανεία, **ἀμέσως** σταμάτησαν οἱ θάνατοι στήν πόλη μας καί ἡ ἀρρώστεια τῆς πανούκλας ἐξηφανίσθη...»

Ἔτσι καθιερώθηκε Προστάτης καί Πολιοῦχος μας ὁ Ἅγιος Χαράλαμπος.

Σήμερα πέρα ἀπό τήν πανδημία, πού ἔχει βυθίσει ὅλο τόν κόσμο στόν πανικό καί στόν φόβο, μιά ἄλλη πανούκλα εἶναι πιό ἀπειλητική καί ἐπικίνδυνη. Ἡ πανούκλα τῆς ἀποστασίας ἀπό τόν Χριστό καί τῆς ἀποξένωσής

μας ἀπό Ἐκεῖνον, πού εἶναι ἡ Ἀλήθεια καί ἡ Ζωή.

Ἄς εἶναι δυναμικώτερη καί θερμότερη ἡ ἰκεσία μας στόν Πολιοῦχο μας Ἅγιο Χαράλαμπο νά μᾶς λυτρώσει ἀπό αὐτόν τόν κίνδυνο καί τήν ἀπειλή καί νά μᾶς ἐμπνεῖ μέ τό Μαρτυρικό φρόνημα καί τό παράδειγμά του πίστη καί ἀγάπη στόν Χριστό καί στό θέλημά Του.

Ἀρχιμ. Σ. Δ.

ΚΑΤΑΚΡΙΣΗ

Ο Κύριος μᾶς διαβεβαιώνει: «Τό στόμα μιλάει ἀπό τό περίσσευμα τῆς καρδιάς» (Ματθ. 12, 34), δηλαδή λέμε μέ τό στόμα αὐτό πού ὑπάρχει στήν καρδιά μας. Ἡ πείρα μας ἀπό τήν καθημερινή ζωὴ μᾶς βοηθεῖ νά συνειδητοποιήσουμε, ὅτι ἡ γλῶσσα εἶναι ἡ πρώτη πού ἐκφράζει τὰ συναισθήματα τῆς καρδιάς.

Ἕνας ἄγιος λέγει: Ἦν θέλεις νά μάθεις τὰ μυστικά τῶν συνανθρώπων σου, ἂν μέχρι σήμερα δέν κατάφερες νά τὰ μάθεις ἀπό τό πνεῦμα τους, θά τὰ μάθεις ἀπό τὰ λόγια τους· ἀπό τόν τρόπο τῆς ζωῆς τους· καί ἀπό τίς διαθέσεις τους. Γιατί ὅποιος ἔχει καρδιά συντετριμμένη ἀπό τὰ πάθη, αὐτοῦ καί ἡ γλῶσσα κινεῖται ὅπως ἐκεῖνα τόν ὀδηγοῦν. Γι' αὐτό καί ὅποιος ἔχει θυμῶδη καί μνησικακή καρδιά, ἐκδηλώνεται, θέλει δέν θέλει, μέ κακολογία, πονηρία καί κατάκριση.

Βέβαια, ἄλλο πράγμα εἶναι -λέγει ὁ ὁσῖος Δωρόθεος- νά κακολογεῖς, ἄλλο τό νά κατακρίνεις καί ἄλλο τό νά ἐξουθενῶνεις (Ἀββᾶ Δωροθέου, Ἔργα Ἀσκητικά, ἐκδ. Ἐτοιμασία. 1986, σ. 188, 194, 198).

• **Κακολογῶ** σημαίνει: λέω γιά κάποιον· αὐτός εἶπε ψέματα· θύμωσε· πόρνευσε· καί γενικά ἔκανε κάποια ἁμαρτία. Ἕνας τέτοιος ἄνθρωπος κακολόγησε ἕναν συνάνθρωπό του: δηλαδή μίλησε γιά τίς ἁμαρτίες του μέ πάθος.

• **Κατακρίνω** σημαίνει: Μιλώντας γιά κάποιον λέγω· εἶναι ψεύτης· θυμώνει· εἶναι πόρνος καί ἄσωτος. Ὁ ἄνθρωπος αὐτός κατακρίνει. Γιατί **κρίνει τήν διάθεση** τοῦ πλησίον του. Καταδικάζει **τόν τρόπο** ὀλόκληρης τῆς ζωῆς του. Αὐτό ὅμως εἶναι μεγάλη ἁμαρτία.

Ὁ φαρισαῖος τῆς παραβολῆς δέν κατακρίθηκε ὅταν προσευχόταν καί εὐχαρι-

στοῦσε τόν Θεό γιά τὰ κατορθώματά του. Δέν ἔλεγε ψέματα, ἀλήθεια ἔλεγε. Κατακρίθηκε, ὅταν γύρισε τό βλέμμα του στόν τελώνη καί εἶπε: «οὔτε σάν αὐτόν ἐδῶ τόν τελώνη».

• **Ἐξουθένωση** ἔχουμε ὅταν κάποιος ὄχι μόνον καταδικάζει τόν ἄλλο, ἀλλά καί τόν καταφρονεῖ. Δηλαδή ὅταν ἀπεχθάνεται τόν πλησίον του καί τόν ἀποφεύγει σάν ζημία του. Αὐτό εἶναι πιό κακό ἀπό τήν κατάκριση καί πιό καταστροφικό γιά τήν ψυχή μας.

Ἀπό ποῦ γεννιέται, ὅμως, τό πάθος τῆς κατάκρισης;

Ἡ κάθε εἶδους κακολογία εἶναι μιᾶ ἐκδήλωση κακῆς καρδιάς. Καί μαρτυρεῖ ἀπλᾶ καί καθαρά ὅτι ἡ ἀγάπη μας πρὸς τόν πλησίον μας εἶναι ἀναιμική! Ὁ ἅγιος Δωρόθεος λέγει: Τί εἶναι ἐκεῖνο πού μᾶς κάνει καί πέφτουμε στήν ἁμαρτία αὐτή, ἂν ὄχι ἡ ἔλλειψη ἀγάπης; Γιατί ἂν εἶχαμε ἀγάπη, θά βλέπαμε τὰ λάθη τοῦ πλησίον μας μέ συμπόνια καί συμπάθεια. Γιατί, ὅπως λέγει ἡ Ἁγία Γραφή, «ἡ ἀγάπη θά καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν» (Α' Πέτρ. 4, 8) καί «ἡ ἀγάπη δέν σκέφτεται τό κακό» (Α' Κορ. 13, 5).

Ἀκόμη, ἄς μὴ μᾶς διαφεύγει τῆς προσοχῆς τό ὅτι πίσω ἀπό τήν ἔλλειψη τῆς ἀγάπης κρύβονται δύο μεγάλα πάθη: Ἡ μνησικακία καί ὁ φθόνος. Αὐτά ἐνεργοῦν σάν τοξικά δηλητήρια στήν ψυχὴ μας. Αὐτά γεννοῦν καί τήν κακολογία, κατὰ τόν ἅγιο Ἰωάννη τῆς Κλίμακος (Λόγος Περὶ καταλαλιᾶς, α'). Ὅταν, λοιπόν, ἀγωνιζόμαστε νά τὰ νικήσουμε, ἔρχεται σιγά-σιγά ἡ ἀγάπη. Καί τότε παύει καί ἡ κακολογία καί ἡ κατάκριση.

Ἀρχιμ. Ν. Κ.

Η ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΤΟΥ ΑΕΤΟΥ

«Θά ανακαινισθῆ ἡ νεότητά σου ὅπως τοῦ αἵτου» (Ψαλμ. 102, 5).

Ὁ αἵτος, τό μακροβιότερο ἀρπακτικό πουλί, μπορεῖ νά φθάσει στήν ηλικία τῶν 70 χρόνων ὑπό ὀρισμένες προϋποθέσεις. Σύμφωνα μέ ἕνα παλαιό μῦθο, στήν ηλικία τῶν 40 χρόνων πρέπει νά πάρει μιὰ σκληρή ἀπόφαση ἐπειδή ἔχει πιά γεράσει. Τά νύχια του, τό ράμφος του, τά φτερά του ἔχουν ὑποστεῖ μεγάλη φθορά. Τοῦ μένουν δύο ἐπιλογές. Ἡ νά πεθάνει ἢ νά περάσει μιὰ ἐπώδυνη διαδικασία ἀλλαγῆς πού διαρκεῖ 150 ἡμέρες. Ἡ διαδικασία αὐτή ἀπαιτεῖ νά πετάξει στήν κορυφή ἑνός βουνοῦ καί νά παραμείνει ἐκεῖ γιά αὐτό τό χρονικό διάστημα. Ἐκεῖ ὁ αἵτος κτυπάει τό ράμφος του σέ ἕνα βράχο μέχρι νά τό ἀποκόψει! Μετά περιμένει νά «φυτρώσει» καινούργιο! Στήν συνέχεια ἀποκόπτει τά νύχια του. Ὅταν «φυτρώσουν» καί αὐτά, ἀρχίζει νά μαδάει τά γερασμένα φτερά, ὅποτε βγαίνουν καινούργια! Ἔτσι, ὁ αἵτος ἀναγεννᾶται καί μπορεῖ νά ζήσει ἀκόμη 30 χρόνια!

Κατά παρόμοιο τρόπο, ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιά τήν ἀναγέννηση τῆς ψυχῆς μας εἶναι νά ἀπαλλαγῆ ἀπό «γερασμένα», δηλαδή παλιά φορτία, ἀμαρτωλές συνήθειες, ἀδυναμίες καί ἀντιλήψεις πού τήν βαραίνουν καί τήν βασανίζουν.

Ἡ ἀνακαίνιση τοῦ ἔσω (μέσα) ἀνθρώπου δέν κατορθώνεται ἀπότομα καί ἄμεσα. Θέλει καί χρόνο καί ἐπιμέλεια.

• Ἄλλο πρᾶγμα εἶναι ἡ ἀνάρρωση ἀπό ἕνα πυρετό καί ἄλλο ἡ ἐπανάκτηση τῆς υγείας μετά ἀπό τήν ἐξασθένηση τοῦ σώματος ἀπό μιὰ μεγάλη ἀρρώστια.

• Ἄλλο πρᾶγμα εἶναι ἡ ἀφαίρεση τοῦ βέλους ἀπό τό τραυματισμένο μέρος τοῦ σώματος καί ἄλλο ἡ θεραπεία ἀπό μιὰ βαθειά

πληγή γιά τήν ὁποία ἀπαιτεῖται χρόνος καί ἱατρική φροντίδα.

• Τό πρώτο βῆμα τῆς σωματικῆς θεραπείας εἶναι ἡ ἀπομάκρυνση τῆς αἰτίας, πού προκάλεσε τήν ἀρρώστια.

• Τό πρώτο βῆμα τῆς θεραπείας τῆς ψυχῆς μας εἶναι ἡ μετάνοιά μας καί ἡ συγχώρηση τῶν ἁμαρτιῶν μας ἀπό τόν ἱερέα-πνευματικό.

Ἡ ὀλοκληρωτική θεραπεία τῆς ψυχῆς κατορθώνεται σταδιακά. Ὅταν ὁ ἀνθρώπος ἀρχίζει νά γκρεμίζει μέσα του τήν εἰκόνα τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου καί στή θέση της νά ἀναστηλώνει τήν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέει μέ μεγάλη σαφήνεια: «ἂν καί ὁ ἔξω ἀνθρώπος, τό σῶμα μας, ταλαιπωρεῖται καί θλίβεται καί φθεῖρεται, ὁ ἔσω ὁμως ἀνθρώπος, ἡ ψυχῆ, ἀνακαινίζεται ἡμέρα μέ τήν ἡμέρα» (Β΄ Κορ. 4, 16).

Βέβαια, ἡ ἀνακαίνιση τοῦ ἀνθρώπου πραγματοποιεῖται ἀνάλογα καί μέ τή γνώση τοῦ Θεοῦ. Ἀνάλογα μέ τό πόσο καλά καταλάβαμε τί ἔκανε ὁ Χριστός γιά μᾶς καί πῶς θά Τόν πλησιάσουμε καλύτερα. Μέ αὐτό τόν τρόπο, ὁ νοῦς σιγά-σιγά ἀποκόπτεται ἀπό τήν ματαιότητα τοῦ κόσμου καί ὑψώνεται πρὸς τόν Θεό, ἀποκτώντας ἔτσι δύναμη νά ἀντιστέκεται στούς πειρασμούς.

Ἀρχιμ. Ἀ. Μ.

ΛΥΧΝΙΑ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ

Μηνιαῖον Περιοδικόν

Ἰ. Μητροπόλεως Νικοπόλεως καί Πρεβέζης

Ἐκδότης: Μητροπολίτης Νικοπόλεως καί Πρεβέζης
Χρυσόστομος

Υπεύθ.: Ἀρχιμ. Νίκων Κουτσίδης • ΤΗΛ. 2682051161
Κωδικός 270360

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2021 • Ἀρ. Φύλλου 451 • Ἔτος ΜΑ΄

Διανέμεται δωρεάν • Εἰσφορές δεκτές

Ἐκδοτική Παραγωγή «ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.»
Ἀθήνα

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφεῖο
ΠΡΕΒΕΖΑΣ
Ἀριθμός Ἀδείας
27

